

עין משפט
נר מצוה

במה טומנין פרק רביעי שבת

מסורת הש"ס

(א) ושליל מנין (ג) הך לבל לא
היה טעמו ולי' וקריה ע"ג
וכי ופשי' דרשי' גרמ' לבל
לא היו נמסר ע"ג קדירה
אלא בקדירה ע"ג משה לבל
מלך דפליג ע"ג כ"י נעתי' (ב)
סימן רמ"ג (ג) (במקומה)
שהיא חמץ מרקקין נמסין
ויבא פשי' דהכא על
כ"י וכן נעתי' וי"ף ודל"ש
וכ"י ע"ג ש"מ מרקקין.
(ד) מר"ס כ"י גר' ב',
(ה) ע"ג רמ"ג (ו) ע"ג חמץ
כ"י ד"ה טו"ף (ז) ע"ג חמץ
ש"ס ד"ה ויטולין (ח) ע"ג חמץ
תקנה גדולה ע"ג (ט) ע"ג
רמ"ג שאלה (י) ולקמן כ"ג,
(כ) ל"ל וי"ס שמתקשר
כ"ה"ל (ל) וי"ע חמץ כחמץ
ה' ד"ה תפסי' וכו'.

הנהגות הב"ח

(א) כבשת ומין עליהן
במקומן ויטולין (ב) רש"י
ד"ה ועל חמץ שיהי' בשבת
כ"ל:

לענין רש"י

גלג"א, ר"ח.
קביש"ר"א, אפר' חלק
המורה, שבו משיבס' את
המורה או את חמץ
בצוארין.
הרמב"ל, גמל חר-דבשה.
מזי"ל (הרמב"ל), וס.
מחמס' (ל"ל כ"ב או שאר
בבלי-יה"ס).
פשי' (ר"ס).
קביש"ר"ל (קביש"ר"א).
וחמץ-ראש.
קולא"ר, קולא.

אינו נוטל ומחיר. נראה לרש"י דהיינו כרש"י דלמך דפרק
נוטל כל היכא דליכא איקורא והימרא דהימרא ערמינן
דאיסורא לא טרחינן לא לרנן דפליגי עליה שרי דמכוסות לגמרי
לעול זידיס דבר שאינו נוטל דפרק נוטל (ולקמן קמ"ג): מחני' דהימא
בין התניות מגביה ומטה על גדה
מוקי לה כרש"י משמע דרננן
דרש"י שרו לעולתא את האנן עלמנו:
אין מרסקין לא את השלג ולא את
הברד. מכאן יש לזהר שלא
ירמון ידיו בשלג וכדל' בשבת
סופעמיס שמתקדשים ויש כדל'
מעורב כהם אין לרמון נהן דלא
אפשר שלא ירסק הנבר וכל הוהיר
בו תבא עליו כרש"י:

הדרן עלך במה טומנין

במה בחמה יוצאה. דאדם
מחזה על שכינת בהממו
דכמי' למען ינוח וגו' ומיהו לאו
ללא תעשה מלאכה אלה וזהמתך
ליכא אלף נכתמר אחר בהממו
דמוכח כר"ס מי שהשקין (ולקמן קמ"ג).
וכר"ס נר"ס (דף כ"ג): דייק כהן
דהכא וכלל הני דלעיל דליכא דוכחא
דמנא כרש"י הא דסליק מיניה ואיכא
דוכחא דמני כרש"י הא דפתח ביה:
המרמא יאוב. אומר ר"מ לוינא
היינו מר"ס דכתיב (נחום
ג) פוט ולזים היו צנורתך ואמרינן
בירושלמי גרים הכאים מלוב מהו
להמנין להם שלשה דרות ומימי
עלה דהדא עלם מלראה דלוזיין
ליה לובל: או דר"מא כ"ג נטירותא
מתמתין דתן ולנדקיס כפרומינא
אע"ג דסגי לה כנפסר כדלמך
בסמון תנא לונדקיס וגמל יואיס
כנפסר ופרומינא עדיפא מאפסר
דלמך לקמן חמור שעסקיו רעים
כגון זה מהו ללאת כפרומינא בשבת
אלמא משמע דעדיף מאפסר וי"ל
דלא הו' נטירותא יתירתא ואורחיה
נמי כהני ולא חשיב משוי':

קדמיה חמרא דלוי. משמע
שמכדין דלרעים ופ'י
אמר להם הממונה (וימא מ'ג). נמי
אמרינן שלשה שהיו מהלכין דרך
הרוב כאלמנע גדול מימינו וקטן
משמאלו וכן מנינו בגמלאי השרת
שנאו אלל אכרסה וכי' והקשה ר"מ
דכ"פ שלשה שאכלו (בכרית מ'ג). מסיק
דלין מכדין אלל כפתח הראוי
למוחה ומיך רבינו חס דתס כשאין
הוליס כחזרה אחת אלל כל אחד
הולך לזרע עמנו אלל כשהוליס
כחזרה אחת מכדיס בכל מקום:
אמר

רב הונא חלש דעתיה דרבה

משתמרים כנפסר ואקרות ללאת כחטס:
לא למעוטי נאקה כנפסר. דהואיל ולא מינטרא ביה משאוי הוא אלל נטירותא יתירתא
כגון חטס לגמל לאו משאוי הוא: יואלין כנפסר. לונדקי נמי מינטרא ביה: ה"ג כנפאי אין חיה יואלס כנסור: כנפאי.
נטירותא יתירתא אי משוי הוא או לא: כנסור. קולא"ר של חבל כדמתרגמינן ויתנהו כנסור בקולרין (יחזקאל ע'): כהים גדולה.
כגון דוב: קענה. כגון נמייה וחולדה: חסול. לא כעי נטירותא אפילו כהים קענה שאינו מלכץ לבריות כל כך: כמיתנא.
חבל קטן: הלכס כחנניס. ונטירותא יתירתא לאו משאוי הוא: חלשא דעסיס דרבה כר רב הונא. שהיה גדול וכנסור ששעה מדעת:
דאימותא

היו זה כוכל. דמוסיף הכלל ואין טומנין זה אפילו מבעוד יום:
מיחס. של נחשם: קדרס. משל חרס. יש ספרים שכתבו כהן לבל לא
מיחס על גבי קדירה ומפרשים טעמא מפני שהקדירה מרבה חמיות
ומוספת הכלל למיחס אלל כמקספתא גרסינן ומיחס על גבי קדירה:
ועת אח פיה (כ) ככלל. הנילוס מבעו"י.
כל הך מניחין נמי בשבת: ולא שיממו.
שיהא העליון לזון ומתנו כדי שימחו
מחמום של חמיון: אלל שיהו משומרין.
שהיו שניהן חמין ומתנו על גבי של
זה כדי שיהא חמום משמחר כהן:
ואין מרוקין. כמו מרקקין משכרין
לחמיות דקות: כרד. גלג"א בלע"י:
כדי שיוזבו מימיו. משום דקא
מוליד בשבת ודמי למלאכה שבורא
המים האלו: אלל נותן לזון הכוס.
של יין צימנה החמה כדי לנעו' שאע"פ
שימחה מאליו ואינו מושג:

הדרן עלך במה טומנין

במה כהמה יואלס כו'. לפי
שאלם מלווה על שכינת
בהממו בשבת ומידי דמינטרא ביה
בהמה הוי תשעו ואורחא ולא הוי
משוי ומידי דלא מינטרא ביה הוי
משוי: אפסר. קביש"ר"א: נאקס.
דרומי"ל: כחטס. מפרש בגמלא:
ולונדקיס כפרומינא. מפרש בגמ'
כשיר. קמו אלענה סביב זוארו
ועבדת קצוה בה ומכניסין בו
רזועה או חבל ומושקין בהמה:
וכל בעלי ששיר. כגון כלבים (של)
לדידיס וחיות קטנות שנתנין שיר
לזוארס לני: יואלין ומכניסין. מפרש
בגמ' (י): ומזין עליהם כמקומן. כמו
שהם בלוארס בהמה אס נעמאלו:
וטובלן כמקומן. מכניסין בהמה
למים להטביל את השיר: גמ' מאי
נאקס. ומאי חטס: חטוריס.
שיא קשה להשמחר מפני שבורחת:
בומאל דפרולא. מווי"ל בלע"י. נוקב
את חוטמו ומכניסו כחוכו והוא כמין
טבעת: חמרא לובא. חמור הכא
ממדינת לוב כמו הכוריס והלוביס
דלשא כדברי הימים (כ מ'ג): כפני
דפרולא. פשי"ס כעין שלג. פני כמי
זה קנה חמור וביית פני (כ"ח ד' ט).
קביש"ר"ל בית רחשה ולחיה: לרו
שדרו ליה שערי. כרו מעותיו ושלו
לו שעורים ככרו מעותיו ולא רעו
לקנות לו חמור מפני שהוא רחוק
מבבל מהלך חצי שנה כדלמך
בהגוזל (כ"ק ד' ק"ג): והשוארוה עלה
לקנות חמור כמקומו ויאכלינט
שעורים ממיד וממלא חמורו טוב
ומשובח: ניגרי דחמרא שערי.
פסיעותיו של חמור לפי שעורים שהוא
אוכל: מחליסין. שאלתם נאקה
כנפסר וגמל כחטס מהו משוי הוא
ואקור: לאו למעוטי גמל כחטס.
והכי קאמר ארבע בהמות הללו

משתמרים כנפסר ואקרות ללאת כחטס:
לא למעוטי נאקה כנפסר. דהואיל ולא מינטרא ביה משאוי הוא אלל נטירותא יתירתא
כגון חטס לגמל לאו משאוי הוא: יואלין כנפסר. לונדקי נמי מינטרא ביה: ה"ג כנפאי אין חיה יואלס כנסור: כנפאי.
נטירותא יתירתא אי משוי הוא או לא: כנסור. קולא"ר של חבל כדמתרגמינן ויתנהו כנסור בקולרין (יחזקאל ע'): כהים גדולה.
כגון דוב: קענה. כגון נמייה וחולדה: חסול. לא כעי נטירותא אפילו כהים קענה שאינו מלכץ לבריות כל כך: כמיתנא.
חבל קטן: הלכס כחנניס. ונטירותא יתירתא לאו משאוי הוא: חלשא דעסיס דרבה כר רב הונא. שהיה גדול וכנסור ששעה מדעת:
דאימותא